

Päiväys
27.11.2024

Diaarinumero
486/03.04.04.04.19/2023

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

27.11.2024

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **4.12.2024**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 27.11.2024 nro 1640/2024, valitus ympäristölupa-asiassa, Haapaveden voimalaitoksen toiminnan olennainen muuttaminen, Haapavesi.

Valittaja ja luvan hakija

Nevel Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **27.11.2024 – 3.1.2025**

Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallintooikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **3.1.2025**.

Dnro 486/03.04.04.04.19/2023

VAASAN HALLINTO-OIKEUS

PÄÄTÖS

1640/2024

27.11.2024

Asia Valitus ympäristölupa-asiassa

Valittaja ja luvan hakija

Nevel Oy

Päätös, josta valitetaan

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto 16.3.2023 numero 40/2023

Aluehallintovirasto on myöntänyt Nevel Oy:lle Haapaveden voimalaitoksen toiminnan muuttamista koskevan ympäristöluvan uusien biopohjaisten polttoaineiden, AB-luokan kierrätyspuun sekä kaurankuoren, sekä uuden varastointi- ja murskausalueen 4 käyttöönottoon pääosin hakemuksen mukaisesti.

Aluehallintovirasto on muun ohella hylännyt hakemuksen alueen 3 käyttämisestä polttoaineiden käsittelyyn ja varastointiin.

Aluehallintovirasto on muuttanut toimintaan haettujen muutosten vuoksi Haapaveden voimalaitoksen ympäristölupapäätöksen numero 123/2013/1 lupamääräyksiä 1, 12, 16, 17, 22, 23, 24 ja 37 sekä ympäristölupapäätöksen numero 80/2018/1 lupamääräystä 5 ja antanut uuden lupamääräyksen 5a.

Toiminnassa on noudatettava aluehallintoviraston päätöksen lupamääräyksiä ja muilta osin toimintaa koskevia lainvoimaisia ympäristölupapäätöksiä.

Lupamääräykset 12, 22 ja 23 kuuluvat seuraavasti (muutokset kursivilla):

12. Laitosalueen sadevedet ja muut pintavedet on johdettava laitosalueelta siten, ettei niiden johtamisesta aiheudu maaperän eikä pinta- ja pohjavesien saastumisvaaraa. Puutavaran murskauksen *sekä biopolttoaineiden varastoinnin* tulee tapahtua asfaltoidulla alueella ja alueelle on rakennettava hulevesiviemärointi. Koko laitosalueen asfalttipinnan kuntoa on seurattava säännöllisesti ja havaitut mahdolliset päällysteen vauriot on korjattava mahdollisimman pian.

22. Raaka-aineet, polttoaineet ja kemikaalit on varastoitava ja niitä on käsiteltävä voimalaitosalueella siten, ettei niistä aiheudu epäsiisteyttä, roskaantumista, pölyämistä, hajuhaittaa, maaperän tai vesien pilaantumisvaaraa eikä muutakaan haittaa ympäristölle. *(Poistettua tekstiä) Kauran kuori, sahanpuru ja muut hienojakoiset polttoaineet tulee varastoida sisätiloissa (esimerkiksi varastohalli tai siilo) (poistettua tekstiä) siten, että niiden pääsy ympäristöön estyy.*

- *Alueen 1 varastokentällä asfaltoidulla alueella saa varastoida puhdasta puutavaraa enintään 7 000 kiinto-m³ sekä katetuissa tiloissa (esimerkiksi varastokatos, -halli tai siilo) puubiomassasta ja AB-luokan kierrätyspuusta valmistettua haketta ja sahateollisuuden sivutuotteita, kuten hake- ja kuoriseosta enintään 10 000 m³.*
- *Alueen 2 varastohallissa saa varastoida hienojakoisia polttoaineita, kuten jyrsinturvetta, kaurankuorta ja sahanpurua, sekä puubiomassasta ja AB-luokan kierrätyspuusta valmistettua haketta enintään 13 000 m³.*
- *Alueen 4 varastokentällä asfaltoidulla alueella saa varastoida seulomoylitettä enintään 2 000 m³.*

Varastoitavan hakkeen sekä hienojakoisen polttoaineen osalta on huolehdittava riittävästä kiertonopeudesta.

23. Puutavaran murskausalueilla saa hakemuksen mukaisesti vuosittain vastaanottaa ja murskata/hakettaa noin 2 000 m³ voimalaitoksen seulomoylitteitä (alue 4) ja noin 7 000 kiinto-m³ puhdasta puubiomassaa (alue 1) *(poistettua tekstiä).*

Aluehallintovirasto on perustellut päätöstään muun ohella seuraavasti:

Muutokset polttoaineiden varastoinnissa

Toiminnanharjoittajan mukaan biopolttoaineiden saatavuuteen liittyy epävarmuutta. Biopolttoaineiden riittävyyden varmistamiseksi toiminnanharjoittaja on esittänyt muutoksia polttoaineiden varastointiin lisäten olemassa olevan varastointikentän (1) varastointimäärää sekä esittäen uusia varastointialueita (3 ja 4) laitosalueella.

Hakemuksen mukaiset varastointialueet 3 ja 4 ovat asfaltoituja, mutta varastoalue 1 on vain osin asfaltoitu. Asfaltoidut alueet on hulevesiviemäroity. Varastoalue 2 on katettu varastohalli.

Aluehallintovirasto on myöntänyt luvan seulomoylitteen varastointiin uudella varastokentällä 4, joka on asfaltoitu ja hulevesiviemäroity ja sijaitsee alueen sisäänkäynnin välittömässä läheisyydessä. Varastoitavan polttoaineen määrä on rajattu hakemuksen mukaisesti. Kyse on palakooltaan suuresta jakeesta, josta ei aiheudu pölyämistä. Polttoaineiden varastointi on edelleen sallittu varastoalueella 1 asfaltoidulla alueella, josta hulevesi voidaan hallitusti johtaa alueen hulevesijärjestelmään. Aluehallintovirasto on muuttanut polttoaineiden varastointimääriä alueilla 1, 2 ja 4 toiminnanharjoittajan esityksen mukaisesti lupamääräyksestä 22 tarkemmin ilmenevästi.

Hakemuksen hylkääminen hakkeen ja hake- ja kuoriseoksen kattamattoman pitkäaikaisvarastoinnin osalta sekä varastointi- ja käsittelyalueen 3 osalta

Aluehallintovirasto on viitannut ympäristönsuojelulain 7 ja 8 §:ssä sekä keskisuurten energiantuotantoyksiköiden ja -laitosten ympäristönsuojeluvaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (1065/2017, MCP-asetus) 12 §:ssä säädettyyn.

Voimassa olevan ympäristöluvan numero 123/2013/1 mukaan hakkeen pitkäaikainen varastointi on ollut sallittua vain varastohallissa tai varastoterminaalissa, jotta hakkeen pääsy ympäristöön estyy. Toiminnanharjoittaja on esittänyt ulkovaraston kiertonopeudeksi varastoalueella 1 noin 1–3 kuukautta ja varastoalueella 3 noin yhden kuukauden.

Aluehallintovirasto on hylännyt hakkeen ja hake- ja kuoriseoksen pitkäaikaisen, kuukausia kestävän varastoinnin kattamattomana varastointialueella 1. Biopolttoaineita (AB-luokan kierrätyspuuhake, puunkuori ja puuhake) saa lupamääräyksestä 22 tarkemmin ilmenevästi varastoida alueella 1, mikäli sinne rakennetaan katettu tila (esimerkiksi varastokatos, -halli tai siilo). Hakkeen ja sen palakokoa vastaavan biopolttoaineen varastointi taivasalla on hylätty, jotta toiminnasta ei aiheutuisi hallitsemattomia pölypäästöjä tai roskaantumista. Biopolttoaineiden varastointi kattamattomana tarkoittaisi, että polttoainekasojen kosteuspitoisuus sateelta suojaamattomana nousisi, mikä aiheuttaisi haittaa polton optimoinnille sekä voisi aiheuttaa polttoainekasojen homehtumista tai käymistä.

Aluehallintovirasto on hylännyt laitosalueen keskellä sijaitsevan kattamattoman alueen 3 käyttämisen hakemuksessa esitetyn AB-luokan kierrätyspuun ja sahateollisuuden sivutuotteiden, kuten hake- ja kuoriseoksen jatkuvaa varastointia ja sekoitusta varten. Alue 3 sijaitsee keskellä voimalaitosalueetta ja sen alueella tapahtuu suurin osa voimalaitosalueen liikenteestä. Alueella tapahtuva liikenne lisää hake- ja kuoriseoksen varastoinnista aiheutuvaa pöly- ja roskaantumishaittaa. Voimalaitoksen melupäästöjä on pyritty ehkäisemään rajaamalla ulkona tapahtuvat toiminnot, kuten murskaus, lyhytaikaisiksi toiminnoiksi. Alueella 3 tapahtuva biopolttoaineiden käsittelytoiminta olisi kuitenkin jatkuvaa ja lisäisi myös voimalaitoksen melupäästöjä.

Lupamääräysten 12, 22 ja 23 perusteluja

Lupamääräystä 12 on muutettu täsmentämällä, että murskauksen lisäksi myös biopolttoaineiden varastointiin käytettävät alueet on oltava asfaltoituja ja hulevesiviemäroityjä. Määräys asfaloinnista on annettu alueen puhtaanapidon varmistamiseksi. Viemäroinnillä varmistetaan hallittu hulevesien ohjaus. Ympäristölupapäätöksen numero 123/2013/1 lupamääräyksen 13 mukaan kiinteiden polttoaineiden varastointialueiden hulevesiviemäriverkosto on jo nykyisellään oltava varustettu lietteenerotinkaivolla tai vastaavalla järjestelyllä.

Lupamääräystä 22 on muutettu pääosin hakemuksen mukaisesti. Lupamääräykseen on täsmennetty alueilla 1, 2 ja 4 varastoitavien polttoainejakeiden laatu ja enimmäismäärä. AB-luokan kierrätyspuun ja sahateollisuuden sivutuotteiden, kuten hake- ja kuoriseoksen, pitkäaikainen varastointi kattamattomana alueella 1 ja 3 sekä käsittely alueella 3 on hylätty ratkaisun perusteluista tarkemmin ilmenevästi. Hakkeen varastointi ei ole ollut sallittua kattamattomana aiemmankaan lupapäätöksen numero 123/2013/1 mukaan.

Lupamääräystä 23 on muutettu hakemuksen mukaisesti. Alueella 1 on sallittu murskattavaksi yleisesti puubiomassaa (pyöreää puuta sekä teollisuuden sivutuotteita, kuten katkontapätkiä) ja alueella 4 on sallittu murskattavaksi seulomoylitettä.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Nevel Oy (jäljempänä myös yhtiö) on vaatinut, että aluehallintoviraston päätöstä muutetaan seuraavasti:

Lupamääräyksessä 12 tulee sallia kokopuun varastoiminen asfaltoidulla ja asfaltoimattomalla tiivispohjaisella varastoalueella. Lupamääräyksen 22 tulee sallia varastoida alueen 1 varastokentällä asfaltoidulla sekä tiivispohjaisella alueella kokopuurankaa 7 000 kiinto-m³, sekä sekoittaa ja varastoida varastoalueella 3 AB-luokan kierrätyspuuta ja sahateollisuuden sivutuotteita, kuten hake- ja kuoriseosta, 5 000 m³.

Vaatimusten perusteluina on esitetty muun ohella seuraavaa:

Yhtiö on viitannut MCP-asetuksen 11 ja 12 §:ssä säädettyyn. Asfaltoimattomalla alueella on tarkoitus varastoida kokopuuta eli niin sanottua puhdasta puutavaraa. Alueella ei varastoida haketta. Kokopuun varastointi tiivispohjaisella kentällä on MCP-asetuksen mukaista toimintaa sekä noudattaa kyseisen polttoainejakeen varastoinnin hyviä käytäntöjä. Alueella ei varastoida jyrshinturvetta tai muita vastaavia hienojakoisia polttoaineita, joten varastoinnista ei aiheudu pöly- tai muita ympäristöhaittoja.

Nykyisellään voimalaitoksella ei ole mahdollista hallita tehokkaasti polttoon menevien biopolttoaineiden kosteutta ja täten vaikuttaa polton optimointiin. Tämä voidaan toteuttaa kuivien ja kosteiden biopolttoaineiden, kuten AB-luokan kierrätyspuun ja sahateollisuuden sivutuotteiden (hake- ja kuoriseoksen), yhdistämisellä sekä sekoittamisella kauhakuormaajalla tiiviillä ja asfaltoidulla varastoalueella 3, joka sijaitsee lähellä vastaanottotaskuja. Jakeiden sekoittaminen varastohallissa (varastoalue 2) ei ole tilanpuutteen takia mahdollista. Menettely on parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukainen hiilimonoksidin ja palamattomien aineiden ilmaan johdettavien päästöjen vähentämiseksi (LCP BREF, BAT 6, Polton optimointi). Lisäksi menettelyllä pystytään tasaamaan biopolttoaineen kosteutta, joka parantaa voimalaitoksen kattilan ajoa, vähentää kattilan tukkeutumista ja alasajoa sekä vähentää merkittävästi seulan ylitteen muodostumista, joka vähentää biopolttoaineen uudelleen käsittelyä laitoksella.

Polttoaineen varastointi varastoalueella 3 toteutetaan niin sanotun FIFOperiaatteen (first in, first out) mukaisesti, jolloin biopolttoaineen kierto on nopeaa, tässä tapauksessa noin yksi kuukausi. Kuivan ja märän hakkeen sekoitteen tarkoituksena on kosteuden tasoittuminen, joka parantaa palamisen hallittavuutta. Voimalaitoksen tavoitteena on hyödyntää kaikki laitosalueelle tuotu polttoaine, joten polttoainekasojen kiertonopeudella huolehditaan, ettei homehtumista tai käymistä synny. Polttoaineen kastumisella ei ole merkittävää vaikutusta polttoaineen palamisen tehokkuuteen voimalaitoskattilassa. Biopolttoainesekoitteen käyttö vähentää tämän käsittelyä ja kuljettamista laitosalueella sekä parantaa polttolaitoksen toimintaa.

Varastoalue 3 on asfaltoitu noin 1 000 m²:n alue, josta syntyneet hulevedet ohjataan viereiseen ojaan niin, ettei niiden johtamisesta aiheudu maaperän eikä pinta- ja pohjavesien pilaantumisvaaraa. Varastoalueella 3 on tarkoitus varastoida vain suuren palakoon biopolttoainejakeita, joita ei luokitella MCPasetuksen mukaisesti hienojakoisiksi polttoaineiksi. Tästä johtuen pölyhaittaa ei jakeiden käsittelystä aiheudu.

Varastoalueen 3 hyödyntäminen biopolttoaineiden varastoimisessa ja sekoittamisessa vähentää laitosalueella sisäisten polttoainesiirtojen määrää. Alueella on selkeät kulkureitit liikenteelle, joka vähentää roskaantumisen riskiä. Lisäksi alueen siisteydestä huolehditaan säännöllisellä siivoamisella sekä polttoaineväestöjen tarkkailulla. Suunnitellun varastoalueen 3 läheisyydessä ei sijaitse häiriintyviä kohteita ja alueella tehdään vain polttoainesekoituksia, jotka eivät aiheuta kohtuutonta meluhaittaa ympäristöön.

Edellä kuvatun perusteella suunnitellun varastoalueen 3 hyödyntäminen polttoaineen varastoinnissa ei heikennä ympäristösuojelun tasoa eikä lisää ympäristön pilaumisriskiä. Alueen käyttö parantaa laitosalueen biopolttoainelogistiikkaa sekä kattilan energiantuotannon hallintaa.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on tiedottanut valituksesta julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Haapaveden kaupungissa.

Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta on pyydetty lausunto valituksesta. Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Haapaveden kaupungille sekä Haapaveden kaupungin ympäristönsuojelu-, terveydensuojelu- ja kaavoitusviranomaisille on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksesta.

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on lausunnossaan todennut, että valitus ei anna aihetta päätöksen muuttamiseen. Aluehallintovirasto on viitannut luparatkaisuun ja lupamääräyksiin sekä niiden perusteluihin. Lisäksi aluehallintovirasto on todennut seuraavaa:

Aluehallintovirasto on muuttanut lupamääräyksiä 12 ja 22 toimintaan haettujen muutosten vuoksi. Toiminnanharjoittaja on hakemuksessa ilmoittanut varastoalueen 1 olevan vain osittain asfaltoitu. ELY-keskus on todennut lausunnossaan, että alue 1 on vain osin asfaltoitu eikä hakija ole esittänyt muutoksia alueen päällystämiseksi. ELY-keskuksen 3.9.2019 tekemän määräaikaistarkastuksen tarkastuskertomuksessa on kirjattu, että ympäristöluvan mukaan varastoaluetta parannetaan murskekerroksella siistimisen ja käyttämisen edistämiseksi. Alueesta osa on näin ollen murskepinnalla. Murskepintaa ei voida pitää sellaisena MCP-asetuksen 11 §:n 3 momentin mukaisena tiivispohjaisena alueena, jolta hulevedet voidaan hallitusti johtaa laitosalueen hulevesijärjestelmään.

Haapaveden kaupungin Ympäristöpalvelut Helmi Haapaveden kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisena on vastineessaan todennut, että asiaa ratkaistaessa tulisi noudattaa soveltuvin osin MCP-asetusta, jota sovelletaan ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimuksena toimintaan, johon tarvitaan ympäristönsuojelulain nojalla ympäristöluva. Kiinteiden polttoaineiden varastoinnista ja käsittelystä ei kuitenkaan saa missään olosuhteissa aiheutua laitosalueen epäsiisteyttä, pöly-, haju- tai roskaantumishaittaa eikä pintavesien likaantumista tai roskaantumista.

Haapaveden kaupunginhallitus on vastineessaan puoltanut Nevel Oy:n kantaa asiassa. Kiinteiden polttoaineiden varastoinnissa ja käsittelystä on kuitenkin huolehdittava, ettei se aiheuta laitosalueen epäsiisteyttä, pöly-, haju- tai roskaantumishaittaa eikä pintavesien likaantumista tai roskaantumista.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on ilmoittanut, että se ei anna asiassa vastinetta.

Nevel Oy on lausunnon, vastineiden ja ilmoituksen johdosta antamassaan vastaselityksessä esittänyt muun ohella, että osittain asfaltoidulla varastoalueella 1 on tarkoitus varastoida kokopuuta (kaadettu ja karsimaton puu, kanto ja juuristo pois lukien), joka ei sellaisenaan sovellu polttoaineeksi vaan on niin sanottua metsästä toimitettua raaka-ainetta, josta ei varastoitaessa irtoa merkittäviä määriä epäpuhtauksia tai kiintoaineita. Varastoalueelle kokopuut pinottaisiin aluspuiden päälle ilman kiertämisen ja puiden kuivumisen varmistamiseksi. Puuta kerättäisiin alueelle kevään ja kesän aikana puskurivarastoksi, joka käytetään lämmityskauden aikana, painottuen joului- ja huhtikuun väliseen aikaan. Kokopuut peitetään kuivumisajan jälkeen, jolloin haihdunta on loppunut.

Asfaltointi ei ole tarpeellinen koko varastoalueelle 1, koska edellä esitetyn mukaisesti kokopuu varastoidaan aluspuiden päälle ja rangat peitetään kuivumisajan jälkeen suurimpien sadekausien ajaksi, jolloin näistä ei tapahdu merkittävää ravinteiden tai kiintoaineen huuhtoutumista ympäristöön. Koska kokopuusta ei nähdä irtoavan merkittäviä määriä kiintoaineita, hulevesiä ei ole tarpeen ohjata hulevesikaivoon polttoaineen raaka-aineena käytettävän kokopuun varastointialueen 1 asfaltoimattomalta alueelta.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus valituksen enemmälti hyläten muuttaa aluehallintoviraston päätöksen lupamääräyksiä 12 ja 22. Muutetut lupamääräykset kuuluvat seuraavasti (muutokset kursivilla):

12. Laitosalueen sadevedet ja muut pintavedet on johdettava laitosalueelta siten, ettei niiden johtamisesta aiheudu maaperän eikä pinta- ja pohjavesien saastumisvaaraa. Puutavaran murskauksen (*poistettu tekstiä*) tulee tapahtua asfaltoidulla alueella ja alueelle on rakennettava hulevesiviemärointi. *Polttoaineiden ulkovarastokenttien on oltava tiivispohjaisia ja niiden hulevesijärjestelmä on varustettava kiintoaineen erotuksella.* Koko laitosalueen asfaltti- tai muun tiiviin pinnan kuntoa on seurattava säännöllisesti ja havaitut mahdolliset päällysteen vauriot on korjattava mahdollisimman pian.

Luvan saajan on tehtävä selvitys alueen 1 varastokentän rakenteesta sekä hulevesien hallinnasta ja kiintoaineen erotuksesta. Selvityksessä on esitettävä kentän rakenne, hulevesien hallittu kerääminen ja johtaminen, kiintoaineen erotusmenetelmä, käsiteltyjen vesien johtamispaikat sekä tarvittavien toimien aikataulu. Selvitys on toimitettava Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle kolmen kuukauden kuluessa tämän päätöksen lainvoimaisuudesta. Selvityksen perusteella aluehallintovirasto voi tarvittaessa täsmentää tai täydentää lupaa.

22. Raaka-aineet, polttoaineet ja kemikaalit on varastoitava ja niitä on käsiteltävä voimalaitosalueella siten, ettei niistä aiheudu epäsiisteystä, roskaantumista, pölyämistä, hajuhaittaa, maaperän tai vesien pilaantumisvaaraa eikä muutakaan haittaa ympäristölle. Kauran kuori, sahanpuru ja muut hienojakoiset polttoaineet tulee varastoida sisätiloissa (esimerkiksi varastohalli tai siilo) siten, että niiden pääsy ympäristöön estyy.

- Alueen 1 varastokentällä *tiivispohjaisella* alueella saa varastoida puhdasta puutavaraa enintään 7 000 kiinto-m³ sekä katetuissa tiloissa (esimerkiksi varastokatos, -halli tai siilo) puubiomassasta ja AB-luokan kierrätyspuusta valmistettua haketta ja sahateollisuuden sivutuotteita, kuten hake- ja kuoriseosta enintään 10 000 m³.
- Alueen 2 varastohallissa saa varastoida hienojakoisia polttoaineita, kuten jyrsinturvetta, kaurankuorta ja sahanpurua, sekä puubiomassasta ja AB-luokan kierrätyspuusta valmistettua haketta enintään 13 000 m³.
- Alueen 4 varastokentällä asfaltoidulla alueella saa varastoida seulomoylitettä enintään 2 000 m³.

Varastoitavan hakkeen sekä hienojakoisen polttoaineen osalta on huolehdittava riittävästä kiertonopeudesta.

Perustelut

Kokopuurangan varastointi osin asfaltoimattomalla varastokentällä 1

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on aiemmalla 16.12.2013 antamallaan päätöksellä numero 123/2013/1 muun ohella myöntänyt ympäristöluvan

Haapaveden voimalaitoksen toiminnan olennaiselle muuttamiselle koskien voimalaitoksen yhteydessä sijaitsevalla kentällä tapahtuvaa hakemuksen mukaista puutavaran varastointia ja murskausta sekä muuttanut lupamääräyksiä siltä osin. Päätökseen liitettyssä lupamääräyksessä 12 on muun ohella määrätty, että puutavaran murskauksen tulee tapahtua asfaltoidulla alueella ja alueelle on rakennettava hulevesiviemärointi. Lupamääräyksen 23 mukaan puutavaran murskausalueella on saanut vuosittain vastaanottaa ja murskata/hakettaa noin 2 000 m³ voimalaitoksen seulomoylitteitä ja noin 7 000 k-m³ puhdasta pyöreää puutavaraa (rankapuu). Hake on lupamääräyksessä 22 määrätty varastoitavaksi varastohallissa tai varastoterminaalissa siten, että hakkeen pääsy ympäristöön estyy.

Nevel Oy on Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kehotuksesta toimittanut aluehallintovirastolle 30.6.2020 vireille tulleen Haapaveden voimalaitoksen toiminnan olennaista muuttamista koskevan hakemuksen. Hakemuksen täydennyksen 10.12.2020 mukaan voimalaitoksella on varastoitu varastokentällä kokopuuta ja varastohallissa AB-luokan kierrätyspuuhaketta, pellettiä sekä kaurankuorta. Voimalaitoksen etupihalla asfaltoidulla alueella on varastoitu seulomoylitettä. Turvetta ja lietettä ei ole varastoitu voimalaitosalueella. Täydennyksessä, myöhemmin edelleen täydennetyllä tavalla, on haettu muutosta ympäristöluvan numero 123/2013/1 lupamääräykseen 22 olemassa olevan varastokentän 1 osalta siten, että kentällä voidaan varastoida kokopuurangan (7 000 k-m³) lisäksi puubiomassasta ja AB-luokan kierrätyspuusta valmistettua haketta sekä sahateollisuuden sivutuotteita, kuten hake- ja kuoriseosta, 10 000 m³. Seulomoylitteen varastointi ja murskaus/haketus (noin 2 000 m³) siirtyy uudelle varastokentälle 4. Lisäksi on haettu lupamääräystä 23 muutettavaksi siten, että luvassa sallitaan varastokentällä 1 murskattavaksi yleisesti puubiomassaa. Kentällä murskataan/haketetaan pyöreän puutavaran lisäksi muutakin puhdasta biomassaa, joka ei sisällä halogenoituja yhdisteitä tai raskasmetalleja, lähinnä teollisuuden sivutuotteita, kuten katkontapätkiä. Murskausmäärään, noin 7 000 k-m³, ei ole haettu muutosta. AB-luokan kierrätyspuu tulee voimalaitosalueelle valmiiksi haketettuna. Hakemuksen täydennyksen 22.1.2021 mukaan varastokenttä 1 ei ole kokonaan asfaltoitu. Murskaus tapahtuu alueen reunalla, jossa on asfaltti ja alueen hulevedet johtuvat laitoksen hulevesijärjestelmän kautta saostusaltaaseen.

Valituksenalaisella päätöksellään aluehallintovirasto on muun ohella myöntänyt ympäristöluvan toiminnan muuttamiseen varastokentän 1 osalta ja siltä osin muuttanut ympäristöluvan numero 123/2013/1 lupamääräyksiä 22 ja 23 pääosin hakemuksen mukaisesti. Aluehallintovirasto on toimintaan haettujen muutosten vuoksi lupamääräyksissä 12 ja 22 edellyttänyt polttoaineiden murskauksen lisäksi myös varastoinnin tapahtuvan asfaltoidulla alueella ja varastokentälle 1 rakennettavan katettu tila hienojakoisten polttoaineiden varastointiin. Seulomoylitteen varastointi ja murskaus/haketus on hyväksytty siirrettäväksi varastokentältä 1 uudelle varastokentälle 4. Lupamääräyksen 12 perustelujen mukaan lupamääräystä on muutettu täsmentämällä, että murskauksen lisäksi myös polttoaineiden varastoalueiden on oltava asfaltoituja ja hulevesiviemäroityjä. Määräys asfaltoinnista on annettu alueen puhtaanapidon varmistamiseksi.

Keskisuurten energiantuotantoyksiköiden ja -laitosten ympäristönsuojeluvaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (1065/2017, MCP-asetus) 1 §:n 3 momentin mukaan asetusta sovelletaan ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimuksena toimintaan, johon tarvitaan ympäristönsuojelulain nojalla ympäristölupa. Asetuksen 2 §:n 14 kohdan mukaan asetuksessa tarkoitetaan *polttoaineella* kiinteää, nestemäistä tai kaasumaista poltettavaa materiaalia. Asetuksen 11 §:n 3 momentin mukaan polttoaineiden ulkovarastokenttien on oltava tiivispohjaisia ja niiden hulevesijärjestelmä on varustettava kiintoaineen erotuksella.

Mainitun asetuksen perustelumuistion (ympäristöministeriö 21.12.2017) mukaan asetuksen 11 § vastaisi kumottavan asetuksen 11 §:ää. Kumotun asetuksen (750/2013) perustelumuistion (ympäristöministeriö 22.10.2013) mukaan 11 §:n 3 momenttia on täsmennetty siten, että varastointikenttien tiiviys koskee kaikkia polttoaineita, ei vain kiinteitä polttoaineita. Aiemman kumotun asetuksen (445/2010) perustelumuistion (ympäristöministeriö 19.5.2010) mukaan kiinteiden polttoaineiden varastointikentät edellytettäisiin rakennettavaksi tiivispohjaisiksi ja niiden hulevesijärjestelmä varustettavaksi kiintoaineen erottimella. Tiivispohjaisella kentällä sen puhtaanapito on helppoa ja sadevedet voidaan ohjata hallitusti.

Hallinto-oikeus toteaa, että voimalaitosalueella varastoitava, käsiteltävä ja poltettava kokopuuranka on MCP-asetuksessa tarkoitettua polttoainetta, jonka varastointiin sovelletaan ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimuksena MCP-asetuksen säännöksiä ympäristönsuojelulain ohella.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n 3 momentin mukaan päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien lupamääräysten tulee perustua parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan. Lupamääräyksissä ei kuitenkaan saa velvoittaa käyttämään vain tiettyä tekniikkaa. MCP-asetuksen 11 §:n 3 momentti edellyttää polttoaineiden ulkovarastokentältä tiivispohjaista rakennetta. Tiivis rakenne mahdollistaa hulevesien keräämisen ja johtamisen hallitusti kiintoaineen erotukseen. Asetuksessa ei edellytetä käyttämään tiivistysrakenteena yksinomaan asfaltointia, kuten aluehallintovirasto on valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksissä 12 ja 22 edellyttänyt.

Aluehallintoviraston hallinto-oikeudelle valituksesta antaman lausunnon mukaan ELY-keskuksen 3.9.2019 tekemän määräaikaistarkastuksen tarkastuskertomuksessa on esitetty, että ympäristöluvan mukaan varastoaluetta parannetaan murskekerroksella siistimisen ja käyttämisen edistämiseksi. Aluehallintovirasto on todennut, että varastokentästä 1 osa on näin ollen murskepinnalla.

Hallinto-oikeus katsoo, että lupaviranomainen ei ole voinut määrätä lupamääräyksissä 12 ja 22 ulkovarastokentän 1 pinnoittamista vain asfaltilla ympäristönsuojelulain 52 §:n 3 momentissa ja MCP-asetuksen 11 §:n 3 momentissa säädetyn perusteella. Toiminnan muuttamista koskeneessa hakemuksessa ja lupaviranomaisen lupaharkinnan perusteena olisi tullut olla selvitys ulkovarastokentän 1 pohjan tiiveydestä, kentän rakenteesta ja vesienhallintajärjestelmästä. Edellä esitetyn perusteella hallinto-oikeus muuttaa valituksessa esitetyn perusteella lupamääräyksiä 12 ja 22 vastaamaan

MCP-asetusta ja lisäksi täydentää lupamääräystä 12 alueen 1 varastokentän osalta ympäristönsuojelulain 54 §:n mukaisella erityistä selvitystä koskevalla määräyksellä toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen tai sen vaaran selvittämiseksi. Erityisen selvityksen perusteella lupaviranomainen voi tarvittaessa täsmentää lupamääräystä tai täydentää lupaa luvan muuttamista koskevan ympäristönsuojelulain 90 §:n mukaisesti.

Polttoaineiden varastointi ja sekoittaminen varastokentällä 3

Nevel Oy on toiminnan muutoshakemuksensa täydennyksessä 10.12.2020, myöhemmissä hakemuksen täydennyksissä täydentämällään tavalla, hakenut ympäristölupaa uudelle varastokentälle 3, jolla varastoidaan enintään noin 5 000 m³ AB-luokan kierrätyspuuta ja sahateollisuuden sivutuotteita, kuten hake- ja kuoriseosta. Hakemuksen täydennyksessä 6.2.2023 on haettu lupaa myös biopolttoaineiden yhdistämiseen ja sekoittamiseen varastokentällä 3. Hakija on esittänyt, että varastokenttien osalta on otettava huomioon kentillä varastoitavien jakeiden palakoko. Varastokentillä 1 ja 3 varastoidaan biopolttoaineita, joiden palakoko on pääosin >16 mm. Hakemuksen täydennyksen 6.2.2023 mukaan polttoaineet eivät aiheuta ympäristöön merkittävää haittaa, kuten pölyämistä, suuren palakokonsa johdosta. Ulkovaraston kierto toteutetaan niin sanotun FIFO-periaatteen (first in, first out) mukaisesti, jolloin polttoaineen kierto on nopeaa, varastokentällä 1 noin 1–3 kuukautta ja varastokentällä 3 noin kuukausi. Varastoalueiden siisteydestä pidetään huolta säännöllisellä siivouksella.

Edelleen hakemuksen täydennyksen 6.2.2023 mukaan nykyisellään voimalaitoksella ei ole mahdollista hallita tehokkaasti polttoon menevien biopolttoaineiden kosteutta ja siten vaikuttaa polton optimointiin. Tämä voidaan toteuttaa polttoaineiden yhdistämisellä ja sekoittamisella kauhakuormaajalla tiiviillä ja asfaltoidulla varastokentällä 3, joka sijaitsee lähellä vastaanottotaskuja. Menettely on parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaista hiilimonoksidin ja palamattomien aineiden ilmaan johdettavien päästöjen vähentämiseksi (LCP BREF, BAT 6, Polton optimointi). Lisäksi menettelyllä pystytään tasaamaan biopolttoaineen kosteutta, mikä parantaa voimalaitoksen kattilan ajoa, vähentää kattilan tukkeutumista ja alasajoa sekä vähentää merkittävästi seulan ylitteen muodostumista, mikä vähentää biopolttoaineen uudelleen käsittelyä laitoksella. Varastokenttien 1 ja 3 läheisyydessä ei sijaitse häiriintyviä kohteita. Saadun selvityksen ja karttatarkastelun perusteella lähimmät asutukset sijaitsevat noin 400 ja 500 metrin etäisyydellä varastokentältä 3.

MCP-asetuksen 12 §:n 1 momentin mukaan kiinteiden polttoaineiden varastointi, käsittely ja siirrot on järjestettävä siten, että toiminta ei aiheuta pöly-, haju- tai roskaantumishaittaa eikä palovaaraa. Saman pykälän 2 momentin mukaan jyrsturpeen ja muiden vastaavien hienojakoisten polttoaineiden vastaanottoasemien tulee sijaita suljetussa hallissa tai muussa vastaavassa tilassa pöly- ja muiden ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi.

Mainitun asetuksen perustelumistion (ympäristöministeriö 21.12.2017) mukaan asetuksen 12 § vastaisi kumottavan asetuksen 12 §:ää. Kumotun

asetuksen (750/2013) perustelumuistion (ympäristöministeriö 22.10.2013) mukaan 12 §:ään ei tehty muutoksia verrattuna aiempaan kumottuun asetukseen. Aiemman kumotun asetuksen (445/2010) perustelumuistiossa (ympäristöministeriö 19.5.2010) on 12 §:n kohdalla muun ohella esitetty, että piha-alueen säännöllisellä puhdistamisella kiinteästä polttoainejakeesta voidaan ennaltaehkäistä ympäristöön kohdistuvaa roskaantumista ja pölyämistä. Pölyä voi piha-alueelta päästä ympäristöön etenkin tuulisilla säillä, jos ajoneuvot pääsevät jauhamaan polttoainetta hienojakoiseksi. Pykälä sallisi kiinteiden polttoaineiden lyhytaikaisen varastoinnin energiantuotantolaitoksen polttoainekentällä. Tämä on katsottu tarpeelliseksi joustavien polttoainetoimitusten ja tilapäisen puskurivarastointitarpeen vuoksi. Tilapäinen varastointitarve piha-alueelle ajoittuisi yleensä talviaikaan. Tilapäisen varastoinnin ja siihen liittyvän polttoaineiden sekoittamisen tulisi kuitenkin olla mahdollisimman lyhytaikaista ja myös siinä tulisi huolehtia riittävästä pölyntorjunnasta ja suojauksesta esimerkiksi varastokasoja peittämällä. Helposti pilaantuvia tai hyvin hienojakoisia polttoainejakeita ei tulisi varastoida piha-alueella.

Valituksenalaisella päätöksellään aluehallintovirasto on hylännyt hakemuksen varastokentän 3 käyttämisestä AB-luokan kierrätyspuun ja sahateollisuuden sivutuotteiden, kuten hake- ja kuoriseoksen, käsittelyyn ja varastointiin perusteena kentän sijainti laitosalueen keskellä, jossa liikenne lisää pöly- ja roskaantumishaittaa, sekä jatkuvan biopolttoaineiden käsittelytoiminnan melupäästöt. Päätöksen perustelujen mukaan kattamattoman alueen käyttö hakemuksessa tarkoitettuun varastointiin lisää hake- ja kuoriseoksen varastoinnista aiheutuvia pöly- ja roskaantumishaittaa ja lisäksi myös voimalaitoksen melupäästöjä. Varastokentällä 1 on hyväksytty puubiomassan ja AB-luokan kierrätyspuusta valmistetun hakkeen ja sahateollisuuden sivutuotteiden, kuten hake- ja kuoriseoksen varastointi, edellyttäen, että varastointi tapahtuu katetuissa tiloissa (esimerkiksi varastokatos, -halli tai siilo) perusteena pölypäästöt ja roskaantuminen, haitta polton optimoinnille sekä mahdollinen varastokasojen pilaantuminen.

MCP-asetus, jota sovelletaan ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimuksena toimintaan, sallii muiden kuin hienojakoisten kiinteiden polttoaineiden lyhytaikaisen varastoinnin ja sekoittamisen ulkovarastokentällä siten, että toiminta ei aiheuta pöly-, haju- tai roskaantumishaittaa eikä palovaaraa.

Hallinto-oikeus toteaa, että hakijan on ympäristönsuojelulain 39 §:n 2 momentin mukaisesti liitettävä hakemukseen lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista. Lisäksi lupahakemuksen ja toiminnan muuttamista koskevan hakemuksen sisältövaatimuksia on täsmennetty valtioneuvoston ympäristönsuojelusta antamassa asetuksessa (ympäristönsuojeluasetus). Ympäristönsuojelulain 40 §:n 1 momentin mukaan hakijalle on varattava tilaisuus täydentää hakemusta.

Hallinto-oikeus toteaa, että lupaviranomainen on varannut hakijalle tilaisuuden täydentää hakemustaan useita kertoja. Aluehallintoviraston 10.11.2020 päivätyssä täydennyspyynnössä on muun ohella pyydetty, että hakijan on toimitettava päivitettyt kuvaukset polttoaineiden ja poltettavien jätteiden

varastoinnista ja arvioitava, miten polttoaineiden käyttöönoton, turpeen käytön vähentämisen sekä biopolttoaineiden lisäämisen kokonaisvaikutukset ympäristöön muuttuvat. Muistion 24.1.2023 mukaan yhtiö täydentää esitystään polttoaineiden varastoinniseksi ulkosalla alueilla 1 ja 3. Hakija on asiakirjoista ilmenevällä tavalla täydentänyt hakemustaan varastokenttien osalta useita kertoja asian käsittelyn ollessa kesken aluehallintovirastossa. Hakemuksen täydennykset ovat koskeneet pääosin harjoitettavaa toimintaa. Ympäristövaikutusten osalta täydennyksissä on tuotu esille lähinnä pölyhaittaa koskevia seikkoja. Hallinto-oikeus katsoo, että hakemuksessa ei ole kuitenkaan esitetty eikä lupaviranomaisella ole ollut käytettävissään riittävää selvitystä sen arvioimiseksi, miten haettu toiminta uudella varastokentällä 3 vaikuttaa laitoksen ympäristövaikutuksiin, kuten pöly-, haju-, melu- ja hulevesipäästöihin, ympäristönsuojeluasetuksen 8 §:n mukaisesti, sekä ovatko mahdolliset haitat lupamääräyksin rajoitettavissa siten, että toiminta täyttää lainsäädännön asettamat vaatimukset.

Edellä lausutun perusteella ja ottaen huomioon lupaviranomaista koskevan ympäristönsuojelulain 40 §:n 1 momentin ohella hallintolain 31 §:n 2 momentti sekä ympäristönsuojelulain 39 §:n 2 momentti asianosaisen selvittämisvelvollisuudesta hallinto-oikeus katsoo, että valitus on hylättävä uuden varastokentän 3 osalta. Lupaviranomainen on voinut hylätä hakemuksessa esitetyn mukaisen polttoaineiden varastointi- ja sekoittamistoiminnan varastokentällä 3. Hallinto-oikeus toteaa selvyiden vuoksi, että luvan hakijalla on tarvittaessa mahdollisuus tämän päätöksen estämättä hakea uudelleen ympäristöluvan muuttamista.

Muut sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki 6 §, 7 §, 8 §, 48 §:n 1, 2 ja 4 momentit, 49 § sekä 52 §:n 1 ja 3 momentit

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Haapaveden kaupunginhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **3.1.2025**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Hanna NieminenFinne ja Tanja Fagerhed sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Jaakko Heinolainen. Asian on esitellyt Tanja Fagerhed.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös maksutta

Nevel Oy

Jäljennös maksutta

Haapaveden kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
Haapaveden kaupungin terveydensuojeluviranomainen

Haapaveden kaupungin kaavoitusviranomainen

Haapaveden kaupunginhallitus

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
Ympäristö ja luonnonvarat

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto /
Ympäristölupavastuualue

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

Liite hallinto-oikeuden päätökseen

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

